

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 17-03-29738 פלוני נ' קרנית- קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים ואח'

בפני כבוד השופט דב גוטליב

תובע פלוני
ע"י ב"כ עוה"ד א. פרויליך ו/או נ. פרחי ואח'

נגד

נתבעת קרנית- קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים
ע"י ב"כ עוה"ד ליפא ליאור ואח'

נגד

צדדים שלישיים
1. רמי מימון
2. רפי סעדיה
ע"י ב"כ עוה"ד צפריר פז ואח'

פסק דין

התובע נגע בתאונת דרכים במהלך עבודתו, בעת שנהג בקטנוע שהיה בבעלות מעסיקו, ללא ביטוח חובה תקף. הצדדים חלוקים בשאלת החבות ובשאלת הנזק.

א. רקע כללי וזהות הצדדים:

- ביום 08/06/2014 בשעה 23:00 או בסמוך, אירעה לתובע תאונת דרכים במהלך עבודתו כשליח במסעדה (להלן: התאונה). התאונה אירעה בעת שהתובע רכב על קטנוע (להלן: הקטנוע) חסר ביטוח חובה.
- ביום 14/03/2017 הגיש התובע תביעה לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תש"ה-1975 (להלן: חוק הפיצויים) בגין התאונה. הואיל ובמועד התאונה לא היה הקטנוע מבוטח בביטוח חובה, התביעה הוגשה נגד הנתבעת (להלן: קרנית). קרנית שלחה הודעה לצדדים שלישיים נגד הבעלים של הקטנוע ומי שהיו במועדים הרלוונטיים לתאונה המעסיקים של התובע (להלן: הצדדים השלישיים).
- בין הצדדים קיימת מחלוקת ביחס לזכאותו של התובע לפיצוי בהתאם לסעיף (5) לחוק הפיצויים. מחלוקת זו נסבה, בעיקר על טענת הנתבעת והצדדים השלישיים, ולפיה היה על התובע לוודא – עובר לתאונה – שקיימת תעודת ביטוח חובה תקפה לקטנוע ומשלא עשה כן, הוא אינו זכאי לכל פיצוי. מחלוקת נוספת קיימת גם ביחס לשיעור הנזק הנטען.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 29738-03-17 פלוני נ' קרנית- קרן לפיצוי נמגעי תאונות דרכים ואח'

4. אדון תחילה בסוגיית החבות ובהמשך, וככל שיהיה בכך צורך, גם בהודעה לצדדים שלישיים ובסוגיית הנזק.

ב. סוגיית החבות- האם התובע זכאי לפיצוי לפי הוראות חוק הפיצויים:

5. על עיקרי העובדות שלהלן, לא קיימת מחלוקת בין הצדדים:

- א. התובע יליד 04/06/1992 (כבן 22 במועד התאונה), החל לעבוד אצל צדדי ג' כשליח במסעדה בחודש מאי 2014, כחודש עובר לתאונה, ולאחר שחרורו משירות סדיר בצה"ל.
 - ב. הקטנוע מושא התובענה נרכש זמן קצר יחסית עובר לתאונה ולא היה לו ביטוח חובה תקף במועד התאונה.
 - ג. בזמן התאונה רכב התובע על הקטנוע במסגרת עבודתו אצל צדדי ג'.
6. המחלוקת בין הצדדים היא בשאלת זכאות התובע על פי סעיף 7א לחוק הפיצויים. סעיף זה קובע כי על אף הוראות סעיף 5(7) לחוק, לפיהן מי שנהג ברכב ללא ביטוח אינו זכאי לפיצוי לפי החוק, "מי שנפגע כשנהג ברכב בהיתר מאת בעליו או מאת המחזיק בו, ללא ביטוח לפי פקודת הביטוח, או כשהביטוח אינו מכסה את שימושו ברכב, והוא לא ידע על כך ובנסיבות העניין גם לא סביר שיידע, יהא זכאי לתבוע פיצויים מן הקרן". בעוד שהתובע טוען להתקיימות כל תנאי הסעיף, קרנית והצדדים השלישיים, טוענים כי לא כך הדבר.
7. סעיף 7א לחוק הפיצויים מוציא מכלל משוללי הזכויות את הנוהג הלא מבוטח, אשר השתמש ברכב בהיתר מן הבעלים או המחזיק, כשהוא חף מידיעה בדבר העדר הכיסוי הביטוחי. הטעמים המשתקפים בסעיף 7 לחוק הפיצויים, לאמור, שלילת הזכאות לפיצויים מטעמים שבתקנת הציבור, המשולבים בשיקולים של הרתעה כנגד התנהגות פסולה, הם שעומדים גם מאחורי הוראת סעיף 7א לחוק הפיצויים (ר' ת.א. 11113-09-15 פלוני נ' קרנית ואח' (08/08/2019)).
8. השאלה אותה יש לבחון, כאשר מתבקשת החלת סעיף 7א היא האם דבק בנהג אותו רבב מוסרי שתקנת הציבור מבקשת למנוע. תכלית התורה היא תכלית של צדק: הימנעות משלילת הפיצוי מאדם תם לב, אשר נהג בהיתר, מבלי שהוא, או אדם סביר במקומו, ידע או היה צריך לדעת שאין בנמצא ביטוח תקף.
9. בהתאם לפסיקה, שלושה הם התנאים אותם על הטוען להחלת סעיף 7א להוכיח: הראשון, נהיגה בהיתר של הבעלים או של המחזיק. השני, העדר ידיעה על העדר הכיסוי הביטוחי. השלישי, ככל שלא הייתה ידיעה בפועל – סבירות אי הידיעה. המבחן לקביעה אם אי הידיעה של המשתמש היא סבירה הוא מבחן מעורב, בו משמשים יסודות אובייקטיביים וסובייקטיביים, המתחשבים בצדדים עצמם, התנהגותם ונסיבות השימוש ברכב. הסעיף מדבר בלשון כללית של סבירות, ויישומו בכל מקרה ומקרה הוא, כאמור, תלוי נסיבות. נסיבות רלוונטיות הן יחסי קרבה מיוחדים בין הנוהג לבין מתיר השימוש ברכב. אחד המקרים בהם עשוי בית המשפט לקבוע כי אי הידיעה ואי הברור אודות העדר הביטוח היו בגדר הסביר הוא המקרה של יחסי עובד מעביד. קיומם של יחסי עובד מעביד מקים חזקה או הנחה בדבר סבירות ההימנעות מלחקור ולדרוש באשר לקיומו

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 17-03-29738 פלוני נ' קרנית- קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים ואח'

של ביטוח תקף המכסה את השימוש ברכב (ראה: אליעזר ריבלין תאונות הדרכים – תחולת החוק, סדרי דין וחישוב הפיצויים, 527-524 (מהדורה רביעית, 2012); יצחק אנגלרד פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, 251-248 (מהדורה רביעית, 2013); רע"א 6825/01 שלום נ' שריקי (18.12.01); רע"א 1777/03 קרנית נ' אגמי ואח' (4.7.05); רע"א 8380/03 קרנית נ' עבדאלולי (8.12.05); רע"א 9478/12 קרנית נ' אי.אי.ג.י חברה לביטוח בע"מ (24.1.13)).

10. לאחר שבחנתי את הראיות ואת טענות הצדדים, אני סבור כי במקרה זה מדובר בתובע תם לב אשר זכאי להגנת סעיף 7 לחוק הפיצויים. מדובר במי שנהג בהיתר במסגרת עבודתו בקטנוע בבעלות מעסיקו (צדדי ג'), ואשר לא ידע על היעדרו של ביטוח חובה וגם לא היה סביר שיחשוד כי לא קיים ביטוח. אני נתן אמון בגרסת התובע, אשר נתמכת גם בראיות נוספות, כפי שיפורט בהמשך.

11. התנאי הדורש היתר של הבעלים לנהיגה – בהעדר מחלוקת שהתובע נהג בקטנוע בהיתר שניתן מבעליו של הקטנוע – צדדי ג' – ניתן לקבוע שתנאי זה מתקיים. בכל מקרה, בהתאם להלכה הפסוקה, קיימת חזקה עובדתית כי הנוהג בכלי רכב נהוג ברשות הבעלים, ודי בעניין זה אף בהיתר מכללא (רע"א 259/63 חיים נ' קלקשטיין, פ"ד יח(3) 662 (1964); רע"א 31/85 בדיר נ' טסה, פ"ד מג(2) 81 (1989); אנגלרד, שם, עמ' 207).

12. התנאי הדורש העדר ידיעה על העדר הכיסוי הביטוחי – מצאתי לתת אמון בגרסת התובע ולפיה לא ידע עובר לתאונה שלקטנוע אין ביטוח חובה. גרסת התובע בעניין זה לא נסתרה ולמעשה עיון בתצהירי הצדדים השלישיים מעלה בבירור שגם הצדדים השלישיים לא טוענים שתובע הייתה ידיעה ביחס להעדר הכיסוי הביטוחי. אלא שלעמדתם, היה על התובע, כמי שעשה שימוש בקטנוע, לחקור ולגלות שאין לקטנוע תעודת ביטוח חובה.

13. חיזוק לגרסת התובע ולפיה לא ידע עובר לתאונה שלקטנוע אין ביטוח חובה תקף, מצאתי בתיאור התובע את נסיבות גילוי עובדת העדר הכיסוי הביטוחי. גרסה שאושרה על ידי צד ג' 2. התובע מסר בתצהירו (סעיף 3) כי בעת שנחקר על ידי המשטרה והיה מאושפז בבית החולים בלינסון, הוא נדרש להציג את תעודת הביטוח של הקטנוע ועל כן התקשר למעסיקו (צד ג' 2) וביקש מהאחרון לשלוח אליו לפלאפון עותק מתעודת הביטוח. לטענת התובע, מספר דקות לאחר מכן שלח אליו צד ג' 2 את הפוליסה והתובע הציג אותה לשוטר. התובע ציין כי רק במועד זה השוטר הפנה את תשומת ליבו לכך שהפוליסה אינה בתוקף במועד התאונה.

גרסה זו של התובע לא הוכחשה על ידי צדדי ג' ובתצהירו של צד ג' 2 טען הלה בסעיף 8 כדלקמן: **"כראייה לחוסר מודעותי לטעות שנעשתה על ידי סוכן הביטוח, ניתן לראות בעובדה שכאשר התובע התקשר אליי מביה"ח לשלוח לו את מסמכי הביטוח, שלחתי לו אותם מיד ואפילו לא הסתכלתי האם הם בתוקף או לא, בודעי כי האופנוע היה אמור להיות עם ביטוח לשנה מעת רכישתו על ידנו..."**

14. הנתבעת וצדדי ג' לא הוכיחו שהתובע ידע שהקטנוע חסר ביטוח חובה תקף. בעניין זה מצאתי את גרסת התובע, בעניין העדר הידיעה, הגיונית ומתיישבת עם חומר הראיות. לו אכן ידע התובע שנהג בקטנוע חסר ביטוח חובה, מדוע התקשר מבית החולים לבקש מצד ג' 2 שישלח לו העתק

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 17-03-29738 פלוני נ' קרנית- קרן לפיצוי נמגעי תאונות דרכים ואח'

מהפוליסה ומדוע שיידע כאשר עבד במקום עבודה זה כחודש (כשליח) כאשר הבעלים של המסעדה והקטנוע סברו בעצמם שיש לקטנוע ביטוח תקף ורק לאחר התאונה התברר להם, כך לטענתם, שאין ביטוח כאמור. במילים אחרות, הגיוני בעיני שאם הצדדים השלישיים עצמם סברו שקיים ביטוח תקף, הרי שברי שהתובע רשאי היה לסבור כך. ההיגיון והשכל הישר שוללים אף הם את המסקנה כי עובד בנסיבות אלו יעשה שימוש באופנוע ללא ביטוח, בידיעה שמדובר בשימוש לא מבוטח, רק כדי לבצע שליחויות עבור המעסיק ולטובת המעסיק.

15. הנתבעת מפנה בסיכומיה לתשובות התובע בחקירתו הנגדית וטוענת כי בעדות התובע התגלעו מספר סתירות ביחס לידיעתו על היעדר הביטוח. כך, מפנה הנתבעת לעדות התובע ולפיה במהלך עבודתו ובטרם החל את השימוש בקטנוע, הוא בדק את המסמכים של הרישוי והביטוח, אולם עשה כן פעם אחת ולא לפני כל נסיעה (עמ' 32 לפרוטוקול) ובמקום אחר בעדותו טען שלא בדק את המסמכים, שכן הסתמך על דברי המעסיק שיש ביטוח (עמ' 33 לפרוטוקול) וכן לעדותו ולפיה ייתכן שעשה שימוש בקטנוע מבלי לבדוק אם הניירות נמצאים (עמ' 33 לפרוטוקול). עוד מפנה הנתבעת לעדות התובע כי לא ראה את מסמכי הרישוי של הקטנוע כיוון שהיה עובד חדש ובמקום אחר בעדותו שם טען שראה את הרישיון אך לא את הביטוח (עמ' 36 לפרוטוקול) או לטענת התובע שבדק את מסמכי הביטוח וראה שיש ביטוח לטווח הרחוק, למרות שהביטוח שנערך לקטנוע נערך לשבוע אחד ולאחריו לא היה עוד בתוקף.

16. עיון מדוקדק בתשובות שמסר התובע בחקירתו הנגדית ביחס לסוגיית הידיעה הנתענת מעלה שאין סתירה בגרסתו. התובע מסר עדות ברורה ועקבית וככל שנמצאו סתירות בגרסתו אין המדובר בסתירות משמעותיות היורדות לשורש העניין.

התובע ציין בחקירתו הנגדית שכאשר רכב על אופנוע של חבר ללא קשר לעבודה, נהג לבדוק האם יש ביטוח וכך גם כאשר עבד בפיצה בזמן הצבא (עמ' 18 ו- 19 לפרוטוקול הדיון). ביחס לקטנוע מושא התביעה, חזר התובע ומסר בחקירתו הנגדית שמדובר בקטנוע חדש, שלא עשו בו שימוש כשבוע עד שהמעסיק (צד ג' 2) מסר לו וליתר העובדים שיש ביטוח לקטנוע (עמ' 19 ש' 17-20 ועמ' 39 ש' 1-22). התובע ציין בחקירתו בעניין זה "כן. הוא גם שלח צילום של הביטוח יש יותר מזה" (עמ' 19 ש' 21 לפרוטוקול). בהמשך חקירתו נשאל התובע ביחס לתקופה בה עבד בפיצה ושם ציין שבדק וראה ביטוח "לטווח הרחוק" (כלומר, תשובה זו של התובע לא נמסרה ביחס לקטנוע מושא התביעה – עמ' 32 ש' 2-11 לפרוטוקול). התובע חזר וציין בחקירתו הנגדית שבמקרה הנדון הוא לא בדק האם יש ביטוח לקטנוע ולא זכר אם המסמכים נמצאים בקטנוע או אצל רפי (צד ג' 2) ומסר שהאופנוע עבד מהבוקר עד לרגע שבו עלה עליו וכן כי "הביטוח היה אצל רפי הוא אמר לנו לאחר שבוע שאפשר לנהוג באופנוע. לנו וכל העובדים לכל מי שנהג על האופנוע" (עמ' 37 ש' 3-4) וכן: "כן. שבוע לפני אף אחד לא נהג על האופנוע. רק אחרי שקיבלנו אישור מהבעלים לעלות על האופנוע עליתי על האופנוע" (עמ' 37 ש' 21-22 לפרוטוקול).

כאמור כבר לעיל, בהינתן שהבעלים של הקטנוע – צדדי ג' – סברו שיש ביטוח חובה תקף לקטנוע במועד התאונה ולא הוכח כלל שהתובע, שאינו הבעלים של הקטנוע ולא עשה שימוש קודם

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 17-03-29738 פלוני נ' קרנית- קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים ואח'

- בקטנוע עובר לתאונה, ידע שאין ביטוח חובה תקף לקטנוע, אני מקבל את גרסת התובע ולפיה לא ידע במועדים הרלוונטיים לתאונה כי לקטנוע לא היה ביטוח חובה תקף.
17. התנאי הנוסף הקבוע בסעיף 7א הוא היסוד האובייקטיבי של סבירות ההימנעות מלחקור ולדרוש אישור לקיומו של ביטוח תקף. השאלה היא אם התובע היה צריך לדעת על העדר הביטוח. בפסיקה, כאמור, נקבע כי מקום בו קיימים יחסי עובד-מעביד בין מתיר השימוש ובין המשתמש אין לדרוש מהעובד "לפשפש בכיסו של מעבידו ולנסות לברר אם מונחת בו פוליסת ביטוח" וכן: "מעביד המורה עובד מעובדיו כי ייטול אחד מכלי הרכב של העסק, ינהג בו לאשר ינהג, ויחזור מיד לעבודה. במהלכה של אותה נהיגה מעורב הרכב בתאונת דרכים והעובד נפגע. מסתבר כי לא הוצא ביטוח לאותו רכב... העובד לא ידע, כמובן, על היעדרו של ביטוח, ובנסיבות העניין אף לא ניתן היה לצפות כי ישאל את המעביד על אודות הביטוח. מכאן ההצדק שלא לשלול את זכותו של העובד לפיצויים" (רע"א 2853/96 קרנית נ' פרח [פורסם במאגרים] (3.3.99)).
- "קיומם של יחסי עובד – מעביד מקים חזקה או הנחה בדבר סבירות ההימנעות מלחקור ולדרוש באשר לקיומו של ביטוח תקף המכסה את השימוש ברכב", אם כי ייתכנו מקרים בהם על העובד לחשוך בדבר היעדר ביטוח (רע"א 1777/03 קרנית נ' אגמי ואח' (4.7.05)).
18. בעניינינו – בנסיבות העניין, בהן מדובר בצעיר כבן 22, שעבד במסעדה כחודש בלבד עובר לתאונה (גם אם לפני כן עבד תקופות קצרות נוספות) שעשה שימוש באופנוע של בעל העסק לצורך בצוע שליחיות במסגרת עבודתו – אני סבור שלא היה מקום לצפות מהתובע שיחשוך שהאופנוע אינו מבוטח כדין, לבטח כאשר הוא יודע שהמעסיק מבטח את הקטנוע הנוסף בעסק עליו נהג עד ליום התאונה. התובע היה רשאי לסמוך על מעסיקו שהאופנוע בו הוא אמור לעשות שימוש – מבוטח. יש לראות בתובע כעובד תם לב, שנהג בהיתר, מבלי שהוא ידע, ואדם סביר במקומו לא היה יודע, שאין בנמצא ביטוח תקף.
19. לאור כלל האמור ומשקבעתי כי התקיימו הוראות סעיף 7א לחוק הפיצויים, התובע זכאי לפיצויים מקרנית בהתאם לחוק.
- ג. זכות החזרה של קרנית לפי סעיף 9 לחוק הפיצויים:**
20. בהתאם להוראות סעיף 9(א)(3) לחוק הפיצויים, לקרנית זכות חזרה כלפי בעלי הרכב או המחזיקים בו, שהתירו לאחר לנהוג ברכב כשאינו לו ביטוח לפי פקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש), תש"ל – 1970 (להלן: פקודת הביטוח) (רע"א (ת"א) 8883-01-12 נתי יעקבי נ' יעקב סיטבון (5/11/13) (להלן: עניין יעקובי)). מדובר באחריות שילוחית, להבדיל מאחריות אישית או מעורבת (רע"א 360/80 מיכון למטע בע"מ נ' קרנית, פ"ד לה (2) 383).
21. כפי שנפסק לא פעם, זכות החזרה של קרנית, נועדה, בין היתר, לשמש גורם מרתיע כנגד הבחירה להימנע מרכישת ביטוח והיא מונעת הטלת מלוא נטל הפיצוי על ציבור המבוטחים (רע"א 483/84 קרנית קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים נ' אברהם, פ"ד מא(4) 754, 763-764 (1987)).
22. על קרנית, בתביעתה זו נגד הצדדים השלישיים, להוכיח שני יסודות: האחד, כי הצדדים השלישיים הם "בעל רכב או המחזיק בו" במובן הוראות החוק הרלוונטיות. השני – גם אם הצדדים השלישיים הם הבעלים או המחזיקים בו – יש להוכיח כי התירו לנהג את השימוש במועד

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 17-03-29738 פלוני נ' קרנית- קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים ואח'

האירוע (ראו לדוגמא: ת"א 53094/05 קרנית נ' הרוש (26.12.06) (להלן: עניין הרוש); ת.א. (ת"א) 50812/05 קרנית נ' סבג, (22.8.07); ת.א. ת"א 63522/05 קרנית נ' לוי (30.12.07) והאסמכתאות שם).

23. חוק הפיצויים אינו מגדיר מי יחשב "בעל רכב" לצורך חבות על פי החוק ולצורך זכות החזרה. משכך, יש לפנות, ראשית, למשמעות הרגילה של מושג הבעלות על פי דיני הקניין (ראה י' אנגלרד פיצויים לנפגעי תאונות דרכים מהדורה שלישית, תשס"ה, עמ' 192).

כפי שנפסק בעניין יעקובי, יש לפרש את המונח "בעל הרכב", בהקשר זה, כבעליו הרשום של הרכב במשרד הרישוי, שכן פרשנות אחרת שלפיה יש לבחון בעלות בפועל, מרוקנת למעשה מונח זה מתוכו, שכן מה בין "בעל רכב בפועל" לבין "מחזיק"?

בעניין יעקובי, עמד בית המשפט על כך שאמנם רישום בעלות של כלי רכב במשרד הרישוי הוא דקלרטיבי בלבד (רע"א 7161/08 המוסד לביטוח לאומי נ' הראל חברה לביטוח (2.6.11), ע"א 1680/03 לוי נ' ברקול, פ"ד נח (6) 941, 948 (2004), רע"א 537/95 סהר חברה לביטוח נ' בנק דיסקונט לישראל, פ"ד נא(4) 464, 472 (1997)), אך הוסיף וקבע שקביעה זו רלוונטית במישור הקנייני ואין להחילה במקרים כגון זה שלפנינו, שכן כאמור, מתן פרשנות לפיה יש לבחון בעלות בפועל ואין די ברישום הבעלות בלבד במשרד הרישוי אינה מתיישבת עם לשון הסעיף ותרוקן למעשה את התיבה "בעל הרכב" מתוכו.

24. אשר ליסוד ההיתר שנים הוא נדרש לצורך הקמת זכות החזרה, קיימת חזקה עובדתית כי הנהג בכלי רכב נוהג ברשות הבעלים והמחזיק, כאשר הפרשנות היא כי די אף בהיתר מכללא (ע"א 259/63 חיים נ' קלקשטיין, פ"ד יח(3) 662 (להלן: עניין קלקשטיין); ע"א 483/84 קרנית נ' עוזי, פ"ד מא(4) 754; ע"א 31/85 בדיר נ' טסה, פ"ד מג(2) 81). ניתן לסתור חזקה זו אם יוכיח הבעלים או המחזיק, כי לא הייתה לו כל שליטה, פיקוח או זיקה לרכב, כי לא היה כלל במצב בו יכול היה לאסור את השימוש וכי אין בו "אשם". עוד נפסק כי די במתן רשות ראשונית כדי לקבוע שמדובר בהיתר לצורך זכות החזרה של התובעת (ע"א 214/81 מדינת ישראל נ' פחימה, פ"ד לט(4) 821). לעניין חזקת הרשות וחזקת הרשות הראשונית, הרחיב כב' השופט עמית ברע"א 8744/08 קרנית קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים נ' דוד ויצמן (21/11/2010), בקובעו שמדובר בחזקות שבעובדה שמקורן בניסיון החיים ובשכל הישר, והפנה בהקשר זה לדברי כב' השופט זילברג בעניין קלקשטיין:

"יסוד החזקה הנ"ל הוא, כי בנוהג שבעולם אדם נוסע או נרכב או ברכבו של מישהו אחר שהירשה אותו לכך. אם טענתו של הנתבע היא, כי הנהג השתמש בכלי רכב שלא ברשות בעליו, הרי הוא טוען למשהו בלתי רגיל, יוצא מן הכלל, ועליו להוכיח את הדבר. חזקה זו היא, מבחינה מסוימת, צורה אחרת של הכלל 'כל דפריש – מרובא פריש'."

בענייננו, אין מחלוקת כי צדדי ג' היו במועדים הרלוונטיים הבעלים של העסק והקטנוע ומי שהיו המחזיקים בו והיו צריכים לדאוג לבטח את הקטנוע בפוליסת ביטוח חובה תקפה וכן מי שהיו צריכים לנקוט באמצעים פוזיטיביים על מנת למנוע שימוש בקטנוע ללא ביטוח. אמצעים שלא

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 17-03-29738 פלוני נ' קרנית- קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים ואח'

ננקטו (ת.א. 1063/01 מזור נ' קרנית (פורסם במאגרים) ורע"א 10334/03 מזור נ' קרנית (11/02/2004)).

הפוך והפוך בטענות צדדי ג' ולא תמצא כל טענה ולפיה עשו פעולה כלשהי על מנת למנוע שימוש של העובדים בקטנוע כאשר הוא ללא פוליסת ביטוח. טענות צדדי ג' ולפיהן היה על התובע דווקא – השליח במסעדה – לוודא קיומו של ביטוח חובה בכלי הרכב של העסק אינה הגיונית ולא הוכחה במאום. לא נטען וממילא לא הוכח שחלק מתפקידו של התובע בעסק היה לפקח ואו לוודא שצדדי ג' מבטחים את הקטנועים, לא נטען וממילא לא הוכח כי התובע הודרך והוסמך לכך ומכאן שדין הטענה שנטענה על דרך הסתם להידחות מכל וכל.

25. בנסיבות אלה, דין ההודעה לצדדי ג' להתקבל במלואה.

26. סעיף 9 לחוק הפיצויים מעגן את זכות החזרה של קרנית כלפי מי מבין החייבים המנויים בסעיף 9 שהיא רואה לנכון לחזור אליו, כאשר כל אחד מהם חייב לשפות את קרנית בגין מלוא סכום הפיצויים ששילמה, כפי שנקבע ברע"א 10386/08 אטיאס נ' קרנית קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים (19.4.09):

"לקרנית נתון שיקול הדעת כלפי מי ברצונה להפנות תביעת חזרה לפי סעיף 9 לחוק. על רקע זה מתעוררת השאלה אם במקום שבו בוחרת קרנית להפנות את דרישת השיפוי רק כלפי אחד מן החייבים, יש באפשרותו של הלה לדרוש השתתפות מן החייבים האחרים. נקודת המוצא היא כי קיימת זכות השתתפות בין חייבים, במקום שבו החבות היא בגין אותו החוב, ורק אחד מהם נשא בה...עקרון כללי זה מוצא את ביטויו אף בסעיף 84 לפקודת הנויקין [נוסח חדש], שחל על חברות של מי שחוזרים עליו לפי סעיף 9(א) לחוק הפיצויים. ההכרה בזכות השתתפות בין חייבים לפי סעיף 9 אף מתיישבת עם הגיונו ותכליתו של הסעיף ושל חוק הפיצויים בכלל. לסעיף 9 מטרות עונשיות והרתעתיות כלפי מי שלא דאג לביטוח מתאים וכלפי מי שאילוו היה נפגע בעצמו, לא היה זכאי לפיצויים (על-פי סעיף 7 לחוק) בשל פסול כלשהו בהתנהגותו. הותרת הפתח לחזור אל מי שמקיימים תנאים אלה, במסגרת תביעת השתתפות, עשויה לתרום להגשמת המטרות האמורות... זכותה של קרנית לחזור אל מי מבין החייבים המנויים בסעיף 9 שהיא רואה לנכון לחזור אליו אף היא איננה נפגעת, שכן במישור היחסים שבין קרנית לבין כל אחד מן החייבים, חייב כל אחד מהם לשפות את קרנית בגין מלוא סכום הפיצויים ששילמה. קביעת "חלקו" של כל חייב היא אך במישור היחסים שבין החייבים לבין עצמם."

(ראו גם: א' דיבלין תאונות הדרכים 544 (מהדורה רביעית, 2012))

27. לפיכך, החיוב של צדדי ג' כלפי קרנית הוא ביחד ולחוד.

28. אשר לחלוקה הפנימית בין צדדי ג' – אשר כאמור חבים ביחד ולחוד – על שניהם רובצת אחריות זהה, משכך ראוי כי חלקו של כל אחד מהם יעמוד על 50%.

ד. הפגיעות והנכות הרפואית

29. ממוקם התאונה פונה התובע באמצעות מד"א לבית החולים "בלינסון" (להלן: בית החולים) ואובחן כמי שסובל משפשופים בראש, לצרציות באמה וברך שמאל, שבר מרוסק בסקפולה מימין ושבר ביד שמאל.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 17-03-29738 פלוני נ' קרנית- קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים ואח'

30. התובע אושפז לטיפול בבית החולים עד ליום 23/06/2014 (למשך 16 ימים) ובמהלך האשפוז עבר ביום 08/06/2014 ניתוח בהרדמה כללית של שטיפה והטריה במרפק ימין וכן הטריה ושטיפות נרחבות בירך שמאל. בתאריך 17/06/2014 עבר התובע ניתוח נוסף לשחזור פתוח וקיבוע פנימי לשבר בכתף ימין, ושתל עור במרפק ימין. השברים בכף היד טופלו באמצעות גבס. מסיכום שחרור רפואי מיום 23/06/2014 עולה שהתובע שוחרר מהאשפוז לאחר שהחל בטיפול פיזיותרפיה ותחת המלצות, ליטול טיפול תרופתי קבוע ונוגדי כאבים לפי הצורך; כתף ימין ללא הפעלה עד לביקורת ולהגיע לביקורת שנקבעה בבית החולים.
31. בהמשך, התובע נותר במעקב וטיפול רפואי במסגרת קופת החולים ובמרפאות בית החולים והתלונן על כאבים והגבלות תנועה בכתף ימין, מרפק ימין ובכף יד שמאל וטופל בפיזיותרפיה ובטיפול תרופתי (ראו, בין היתר, מסמכים רפואיים מתאריכים 4/7/2014, 14/07/2014, 16/07/2014, 17/07/2014, 23/07/2014, 27/07/2014, 25/08/2014, 31/08/2014, 02/09/2014, 03/09/2014, 21/09/2014, 22/09/2014, 16/02/2015, 12/10/2015). (המסמכים הרפואיים צורפו לתצהיר התובע כנספח ג').
32. בשל מצבו הרפואי של התובע לאחר התאונה, הוא פנה לוועדה הרפואית של המוסד לביטוח לאומי- אגף נפגעי עבודה (להלן: המל"ל) ונקבעו לו לכתחילה נכויות זמניות, כדלקמן: 100% מיום 09/06/2014 ועד ליום 06/09/2014 (דמי פגיעה) ו- 50% נכות זמנית מיום 07/09/2014 ועד ליום 31/08/2015.
33. נכותו הרפואית הצמיתה של התובע במל"ל נקבעה החל מיום 01/09/2015, שהינה נכות על פי דין לפי סעיף 6(ב) לחוק הפיצויים, כדלקמן:
- 15% נכות לפי סעיף 41(4)(ב) לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), התשט"ז-1956 (להלן: "התקנות"), בגין הפגיעה בכתף ימין והמגבלה בתנועה.
 - 10% נכות לפי סעיף 41(8) לתקנות, בגין מגבלה בתנועות מרפק ימין.
 - 5% נכות לפי סעיף 41(10)(ה), בגין הפגיעה בכף יד שמאל עם מגבלה בתנועה.
 - 10% נכות לפי סעיף 75(1)(ב') לתקנות, בגין צלקות מרובות ומכוערות.
34. הנתבעת מפנה לסרט החתונה של התובע ולעדות אשתו וטוענת שהתובע יכול להרים את שתי ידיו (לרבות ובמיוחד את יד ימין) מעל גובה השכם בניגוד למידע שנמסר במל"ל ועל כן, יש לקבוע שהתובע אינו סובל מנכות בשיעור 15% בגין המגבלה בכתף ימין. דין הטענה להידחות מחמת הטעמים שלהלן: ראשית, לו רצתה קרנית לחלוק על קביעת הוועדה הרפואית של המל"ל היה עליה להגיש בקשה להבאת ראיות לסתור וכזו לא הוגשה. שנית, עיון בפרוטוקול הוועדה הרפואית מלמד כי אחוזי הנכות שנפסקו לתובע בגין הפגיעה בכתף ימין התייחסו לא רק להרמת היד עד לגובה השכם, כנטען, אלא לעוד ממצאים, כגון רגישות בקצות טווחי התנועה ודלדול שרירים שנמצא סביב חגורת כתף ימין. שלישית, העובדה שהתובע יכול להרים את כתף ימין מעל גובה השכם אינה מעידה על העדר ליקוי בכתף ימין ולבטח לא על העדר כאבים. רביעית, הפכתי והפכתי בפרוטוקול הוועדה הרפואית ולא מצאתי אסמכתא לטענת הנתבעת ולפיה התובע הצהיר במל"ל שאינו מסוגל להרים את יד ימין מעל גובה השכם.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 17-03-29738 פלוני נ' קרנית- קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים ואח'

לצד כל האמור, טענות הנתבעת והצדדים השלישיים בעניין תפקוד התובע בהחלט רלוונטיות לצורך בחינת הפן התפקודי של הנכות הרפואית ולכן הן ידונו בהמשך פסק הדין.
35. הנכות הרפואית המחייבת היא הנכות הצמיתה שנקבעה במל"ל ולפיכך היא בשיעור (משוקלל) 34.59% נכות. משכך נותר לקבוע את השפעת הנכות הרפואית על תפקודו של התובע.

ה. הפגיעה התפקודית

36. התובע יליד 04/06/1992 (כבן 22 במועד התאונה), טען בסיכומיו שלאור שיעור הנכות הגבוהה שנתרה לו, גילו הצעיר במועד התאונה, היותו חסר השכלה פורמאלית והעובדה שלא הצליח להחזיק בעבודות לאורך זמן מאז קרות התאונה, יש להעמיד את שיעור הנכות התפקודית שנתרה לו על שיעור 40%.

37. בתצהיר שהגיש התובע תאר התובע את מגבלותיו ומכאוביו בעקבות התאונה. התובע ציין כי מאז התאונה ועד היום הוא סובל מכאבים חזקים בכתף וביד ימין, ומחולשה והגבלות תנועה בכתף, מרפק, יד ימין, שורש כף יד שמאל וכךף יד שמאל.

לעמדת התובע, הכאבים מהם הוא סובל הם יומיומיים ומתגברים בזמן מאמצים פיזיים. התובע טען שבתקופות בהן עבד לאחר התאונה כנהג משאית, סבל מכאבים חזקים במהלך העבודה בכתף ימין וביד ימין שהלכו והתגברו ולכן הוא לא יכול היה לעבוד שעות רבות ולא יכול היה לסחוב משאות כבדים. התובע ציין שניסה לשוב ולעבוד כשליח על קטנוע אך גם בעבודה זו, לא הצליח להחזיק מעמד יותר ממספר שבועות בעקבות הכאבים והמגבלות שנגרמו בתאונה. בנוסף התובע הדגיש, את עובדת היותו חסר השכלה ואת הקושי למצוא עבודה שלא מחייבת מאמצים פיזיים ויכולה להתאים למגבלותיו.

בתצהירו תאר התובע בנוסף את קשיי התפקוד בבית, בפעולות השגרתיות (כגון: הטיפול בבנו התינוק, הרמת חפצים כבדים, עריכת קניות ועבודות משק הבית הקשות).

38. הנתבעת והצדדים השלישיים טוענים שלתובע לא נותרה נכות תפקודית וכי טענותיו נמצאו בלתי מהימנות. הנתבעת וצדדי ג' מפנים לתשובות התובע ורעייתו בחקירתו וטוענים שהתובע הודה שהוא יכול לנהוג בקטנוע וברכב ומכאן שהוא יכול לעבוד כשליח, כשם שעבד תקופה לאחר התאונה; התובע עבד משך תקופה ארוכה בעבודות שירות בשני מקומות וכערב עבד כנהג גרר ומכאן שהפגיעה התפקודית שלו נמוכה משיעור הנכות הרפואית, אם בכלל. נטען בנוסף שהתובע עזב את מקום העבודה כנהג גרר על רקע סכסוך עם המעסיק ולא בעקבות המגבלות מושא התובענה; נמצאו סתירות בעדות התובע ורעייתו, כך שבעוד האחרונה העידה שהתובע עובד בקיוסק אצל חבר שלו, התובע העיד שהוא סיפר לאשתו שהוא ממשיך לעבוד בקיוסק אך למעשה הוא הפסיק לעבוד שם כחודשיים עובר למועד דיון ההוכחות ולא סיפר לאשתו.

39. לאחר שעיינתי בנתוני התיק נחה דעתי כי הנכויות האורתופדיות מהן סובל התובע בעקבות התאונה הן בעלות השלכה תפקודית. התובע חסר השכלה פורמאלית, עבד בעבר בעבודות הדורשות מאמץ פיזי מסוים וברי כי הגבלות תנועה וכאבים בכתף, במרפק וכךף היד עשויות לפגוע ולהכביד על התנהלותו.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 17-03-29738 פלוני נ' קרנית- קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים ואח'

- מנגד, איני סבור שיש לתת לצלקות מהן סובל התובע בעקבות התאונה משמעות תפקודית, הגם שיש להניח שלפחות חלק מהצלקות גורמות לתובע לחוסר נוחות. התובע לא הרחיב כיצד הצלקות מפריעות לו בתפקוד ומכל מקום סוגיה זו לא הוכחה. בהינתן האמור, ובשים לב שמדובר בצלקות שנמצאות באזורים שאינם בולטים איני סבור שיש לתת לצלקות במקרה הנדון משמעותית תפקודית.
40. הלכה היא, כי הנכות התפקודית נקבעת בידי בית-המשפט על-יסוד מכלול הראיות והנסיבות שלפניו. הנכות הרפואית משמשת נקודת מוצא, אולם יש להוסיף ולבחון את השפעתה על הנפגע המסוים. כך, בין השאר, יש לתת משקל להיקפה, אופייה ומיקומה של הפגיעה, ולהתייחס להשפעתה של הנכות על מקצועו של הנפגע תוך התחשבות בגילו, השכלתו וכישוריו. משקל ממשי יינתן לראיות הנוגעות להשלכה התפקודית בפועל (ע"א 3049/03 גירוגיסיאן נ' רמזי, פ"ד נב(3)792 [1995] (להלן: "עניין גירוגיסיאן"); ע"א 2113/90 אדלר נ' סוכנויות דרום בע"מ [1992]; ע"א 6601/07 אבו סרחאן נ' כלל חברה לביטוח בע"מ [2010]).
41. במקרה דנן, קשה שלא להתרשם מן המסמכים הרפואיים ומקביעות המוסד לביטוח לאומי לפיהם התובע נותר עם פגיעה משמעותית בתחום האורתופדיה. הנכויות מהן סובל התובע מגבילות, מקשות ומכבידות על התפקוד. כמו כן, לא ניתן לחלוק כי כיום קיים לתובע כושר עבודה והתקופות בהן עבד התובע כנהג נרר וכשליח מעידות על כך, אך התרשמתי שמדובר בכושר עבודה מופחת בשל הפגיעות שנגרמו בתאונה.
42. לאחר חקירת התובע על דוכן העדים, הייתה לי האפשרות להתרשם מן התובע ואישיותו באופן בלתי אמצעי. התרשמתי שהתובע ואשתו מעט הגזימו בתיאור מגבלות התובע בעקבות התאונה. תיאור התובע את מגבלותיו באורח בו הוא כמעט ואינו יכול לעשות פעילות הדורשת מאמצים פיזיים אינה מתיישבת עם העובדה שעבד כנהג גרר משך מספר חודשים וכשליח (והתובע לא הזמין עדים ממקומות עבודה אלה על מנת להוכיח שלא הצליח לתפקד טוב בעבודתו), כמו גם אינה מתיישבת עם סרט החתונה של התובע, שם נצפה עושה שימוש בשתי ידיו (באופן שאינו מתיישב עם המגבלות להן טען) והתמונה שהוגשה (נ/1) שם נצפה התובע מרים ספר תורה גדול. לצד האמור, לא ניתן להתעלם מאופי הפגיעות ומהמגבלות של התובע, לבטח לאור גילו הצעיר במועד התאונה והיותו נעדר השכלה פורמאלית.
43. אחר האמור, בשים לב לנתוני התובע, לרבות גילו, המגבלות מהן הוא סובל בעקבות התאונה ואפשרויות התעסוקה העומדות בפניו כיום, אך גם לראיות שהוגשו לתיק, כמפורט לעיל, אני סבור כי שיעור הנכות התפקודית של התובע נמוכה משיעור הנכות הרפואית והיא עומדת אפוא על 25% נכות.
44. משקבעתי את הנכות התפקודית אפנה לכימות ראשי הנזק.
- ה. הנזק -**
45. למען הנוחות אחזור על הנתונים הרלוונטיים הנדרשים:
- התובע יליד: 04/06/1992.
- מועד התאונה: 08/06/2014.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 17-03-29738-17 פלוני נ' קרנית- קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים ואח'

גיל התובע בעת התאונה: 22.1

גיל התובע כיום: 27.7

שיעור נכות רפואית: 34.59%

שיעור נכות תפקודית: 25%

בסיס השכר

46. התובע טוען שיש לחשב את הפסדי השכר בתקופת העבר החל ממועד התאונה ועד תום תקופת אי הכושר בה שהה במשך חמישה וחצי חודשים לפי שכרו במועד התאונה, בשיעור 6,077 ₪ ומתום תקופה זו מעמיד התובע את הפסדיו בכל חודש על שיעור 4,000 ₪ (שכן, לדבריו, בחלק מהתקופה לא עבד כלל, ובחלק אחר עבד אצל קרוב משפחתו ובהמשך עבד בתקופות קצרות כנהג וכשליח). אשר לתקופת העתיד, התובע טוען שלאור הפסיקה וגילו הצעיר במועד התאונה (22) יש לחשב את בסיס השכר לפי השכר הממוצע במשק בניכוי מס (9,932 ₪).

47. הנתבעת טוענת כי שכרו של התובע במועד התאונה עמד על שיעור 5,040 ובשערוך להיום, 5,370 ₪. נתון זה עולה מתלושי השכר שצירף התובע לתצהירו ואלה אינם מתיישבים עם נתוני המל"ל, שכל הנראה, הביאו בחשבון גם את שכרו של התובע בחודש התאונה, עד התאונה.

אשר לתקופת העתיד, הנתבעת טוענת כי אין מקום לחשב את הפסדיו של התובע לפי השכר הממוצע במשק. לעמדתה, לתובע נתונים המחייבים סטייה מחזקת השכר הממוצע במשק חרף גילו הצעיר במועד התאונה. הנתבעת מפנה לעובדה שהתובע חסר השכלה פורמאלית, סבל בילדותו מליקוי למידה (עמ' 15-16 בפרוטוקול הדיון), הומלץ לו ליטול ריטלין אך הוא סירב, אחיו סובלים מליקוי למידה, הוא בעל עבר פלילי, אינו כשיר לשלל עבודות כפי שהעיד בעצמו, נפגע בעברו בעוד 6 תאונות בכל מיני איברים בגופו.

בנתוניו של התובע מציעה הנתבעת להעמיד את בסיס השכר לחשוב הגריעה מכוסר ההשתכרות על שיעור 7,193 ₪.

48. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים ובראיות שהונחו לפניי, אני רואה להעמיד את בסיס השכר של התובע לתקופת העבר ועד היום לפי שכר בשיעור 5,370 ₪ (שכרו של התובע במועד התאונה בשערוך להיום, בהתאם לתלושי השכר שצורפו לראיות התובע).

49. אשר לתקופת העתיד, בסיס השכר לפיו ראוי לחשב את הפיצוי הוא שכר ממוצע במשק. התובע נפגע בגיל 22 טרם החל את דרכו המקצועית ולאחר שסיים שירות סדיר בצה"ל. אכן, התובע הסתבך בפלילים והורשע בתיווך ובסחר בסמים מסוכנים בעת שהיה כבן 21 (ר' תדפיס מידע פלילי שהוגש לתיק) בגין עבירות שביצע בחודשים פברואר ומרץ 2014 ובחודש דצמבר 2013 (עבירות שבוצעו עובר לתאונה) ואולם התובע ריצה את עונשו (גם באמצעות עבודות שירות) ומאז ובמשך שנים רבות, לא דווח על מעורבות נוספת שלו בפלילים.

מאז התאונה התובע התחתן, ניסה לעבוד במקומות עבודה נורמטיביים, נולד לו ילד ואין לי אלא להניח, בשים לב לגילו הצעיר של התובע במועד מעורבותו בפלילים, כי הוא חזר למסלול חיים נורמטיבי.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 17-03-29738 פלוני נ' קדנית- קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים ואח'

50. בע"א 10064/02 מגדל חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' רים אבו חנא ואח' (27.9.2005) (להלן: "הלכת אבו חנא"), נקבעה החזקה בדבר העמדת פוטנציאל השתכרותם של קטינים כגובה השכר הממוצע במשק. על המבקש לסטות מחזקה זו, מעלה או מטה, רובץ נטל ההוכחה. בחלוף השנים מאז נקבעה הלכת אבו חנא, הוחלה החזקה גם על צעירים אשר חצו את סף הקטינות וניתן לומר כי הם טרם החלו את דרכם המקצועית; ניזוקים אשר נמצאים בתקופת הצבא, או לאחר השחרור מצה"ל וטרם החלו במיצוע פוטנציאל השתכרותם.

בעניין זה נקבע בע"א 4772/02 סהר חברה לביטוח בע"מ נ' צי'בוטארו, סעיף 9 לפסק דינו של כב' השופט ד' חשין (25.11.09): "העיקרון הנהוג בפסיקה לגבי קטינים או צעירים בתחילת דרכם המקצועית הינו אמידת אובדן כושר ההשתכרות על-פי השכר הממוצע במשק". כן ראו רע"א 7490/11 פחרי נ' האג', סעיף 6 לפסק דינו של כב' השופט א' ריבלין (28.12.11): "... אין להגביל את החזקה בדבר השתכרות בגובה השכר הממוצע במשק לקטינים בלבד, והגיונה עשוי להיות יפה גם ביחס לאדם צעיר שטרם ביצע בחירות עצמאיות של ממש".

51. נכונים הדברים לגבי התובע אשר נפגע בגיל 22 וטרם החל את דרכו המקצועית. משכך, סטייה מן השכר הממוצע במשק בנסיבות אלה תחטא למטרה שבבסיס החזקה אשר נקבעה בהלכת אבו חנא והתפתחה משך השנים, המהווה נקודת מוצא "היוצרת האחדה של הפיצוי, עולה בקנה אחד עם עקרון השבת הנמצב לקדמותו, עם השאיפה להגשים את הזכות לשוויון ועם הצורך ליצור הרתעה אופטימלית. הנחה זו יאה לכול - לילד ולילדה, לאיש ולאישה, לשחור וללבן, לבני כל הדתות, יהיה מוצאם האתני אשר יהא" (הלכת אבו חנא, בעמ' 61). "הקריטריון הוא אחיד, עיוור צבעים ואדיש למין, מוצא אתני ורקע סוציו-אקונומי" (ע"א 1972/03 שרון נ' רקובה (11.10.05)).

52. איני סבור כעמדת הנתבעת. שהצלחה בלימודים (לרבות זכאות לתעודת בגרות), ואף בעיות קשב וריכוז, מהוות מדד לרמת השכר או יכולות להצביע בהכרח שהתובע לא היה מגיע בעתיד להשתכר שכר בשיעור השכר הממוצע במשק, ומכל מקום, גישה זו לא אומצה בפסיקה (ר' ת"א 981-03-14 פלוני נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ (02/04/2018); בת"א 35494-06-14 פלונית ואח' נ' בן יעקב ואח' (03/09/2019)).

53. אחר האמור, הפסדיו של התובע לתקופת העבר יחושבו לפי שכר בשיעור 5,370 ₪ ולתקופת העתיד לפי השכר הממוצע במשק (לאחר ניכוי מס), קרי סך בשיעור 9,932 ₪.

הפסד שכר לעבר

54. התובע עותר לפיצוי בגין הפסדי השכר שנגרמו לו בתקופה בה לא עבד לאחר התאונה עד ליום 22/11/2014, תקופה בה שהה בימי מחלה ומתום תקופה זו ועד היום לפי הפסד חודשי בשיעור 4,000 ₪ כל חודש. התובע טוען כי בחלק ניכר מתקופה זו לא עבד כלל ובחלק אחר עבד תקופה קצרה של מספר חודשים בשנת 2015 אצל קרוב משפחתו בעבודה משרדית בחברת הובלות, בהמשך עבד בשנת 2016 במהלך מספר חודשים כנהג בחב' "כוח לעד שירותים משפטיים" ולאחר מכן עבד משך מספר חודשים כנהג בחב' "שרי שיווק" ובשנת 2017 עבד במשך תקופה קצרה כשליח בחב' "מגוון שליחויות".

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 17-03-29738 פלוני נ' קרנית- קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים ואח'

55. הנתבעת וצדדי ג' טוענים כי מעבר לתקופה הסמוכה לתאונה אין ולא נגרמו לתובע כל הפסדי השתכרות. בעניין זה נטען כי בשנים 2015-2016 עבודותיו של התובע היו בנוסף לעבודות השירות שהוטלו עליו (עמ' 22 לפרוטוקול הדיון), כך שלא ניתן להתחשב בתקופה זו כתקופה במהלכה נגרמו לו הפסדי השתכרות ומכל מקום, בחינת הסכומים שהשתכר התובע בתקופות אלה מעידה שלא נגרמו לתובע הפסדי הכנסה. בנוסף, הנתבעת מפנה לעובדה שהתובע לא המציא נתוני הכנסה לשנת 2017 ונראה גם מעדותו שהתובע עבד או עובד ב- "שחור", בשל הסתבכותו עם הוצאה לפועל, לא ניתן לפסוק לתובע פיצוי בגין הפסדי העבר מעבר לפיצוי גלובאלי כולל בשיעור 40,000 ₪.

56. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים נחה דעתי שיש לפסוק לתובע הפסד שכר מלא בתקופה שמיום התאונה ועד ליום 22/11/2014 – בתקופה זו שהה התובע בימי מחלה (בהתאם לאישורי המחלה שצורפו לתיק) וסביר בעיני נוכח מצבו הרפואי והשברים שנגרמו לו במהלך התאונה, כמו גם הניתוחים והטיפולים הרפואיים להם נדרש, שהוא לא יכול היה לעבוד בתקופה זו. לפיכך הפסד השכר של התובע בתקופה זו (לפי שכר בשיעור 5,370 ₪) הוא סך בשיעור 31,049 ₪, בצירוף ריבית מאמצע התקופה, סך בשיעור 32,823 ₪ ובצירוף הפסדי פנסיה בשיעור 12.5% סך בשיעור 36,925 ₪.

57. מתום התקופה (21/11/2014) ועד היום, בשים לב שהתובע לא עבד במשך תקופות ממושכות אך גם כי בשנים 2015-2016 נדרש לעבוד בעבודות שירות, בעקבות הליכים הפליליים שהתנהלו נגדו (ללא קשר לתאונה) ועבד בתקופה זו רק בערב, וכן לעדות התובע ורעיותו של התובע מהן התברר שהתובע עבד או עובד (לא ניתן לדעת מחמת הסתירות שהתגלו בעניין זה בעדויות התביעה) בקיוסק אצל חבר שלו והשתכר או משתכר סך בשיעור 4,000 ₪ בכל חודש (ייתכן אף סכומים אחרים שלא הוכחו), ובכל מקרה כי עבד תקופות מסוימות והשתכר שכר העולה על השכר במועד התאונה, יש לפסוק לתובע את הפסדיו מיום 22/11/2014 ועד היום על דרך האומדנה. לפיכך ולאור המפורט לעיל, אני פוסק את הפסדי השכר של התובע בתקופה שמיום 21/11/2014 ועד היום על דרך האומדנה ובסך 70,000 ₪ (כולל הפסדי פנסיה).

58. סך הפסדי התובע לעבר עומדים אפוא על סך בשיעור 106,925 ₪.

גריעה מכוסר ההשתכרות

59. התובע עותר לפיצוי בראש נזק זה בשיעור 1,109,769 ₪ לפי נכות תפקודית בשיעור 40% והשכר הממוצע במשק. הנתבעת מבקשת לפסוק לתובע פיצוי בראש נזק זה לפי חישוב של 50% אקטוארי, נכות תפקודית בשיעור 10% ובסיס שכר בשיעור 7,193 ₪. צדדי ג' טוענים שאין לפסוק לתובע כל פיצוי בגין הפסד שכר לעבר ולעתיד וכי לא נותרה לתובע נכות תפקודית כלשהי.

60. אשר לגריעה מכוסר ההשתכרות, כמפורט כבר לעיל, בסיס השכר הוא השכר הממוצע במשק.
61. בענייננו, בו עסקינן במקרה של ניזוק צעיר שטרם החל בכתיבת סיפור חייו, יש לפסוק פיצוי על בסיס החזקות הנוגעות לצעירים בתחילת דרכם, תוך קביעה כי קיימת זהות בין דרגת הנכות הרפואית לתפקודית, ובין זו האחרונה לשיעור הגריעה מכוסר ההשתכרות (ע"א 432/80 שושן נ' ...)

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 17-03-29738 פלוני נ' קרנית- קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים ואח'

אוטוקדיס, פ"ד לו (1) 178, 185 (1983); ע"א 722/86 יונס נ' המאגר הישראלי, פ"ד מג(3) 875, 878 (1989).

62. בנדון, התובע נפגע בתאונה בעת שהיה כבן 22, צעיר שטרם החל לכתוב את סיפור חייו. מאז אירעה התאונה ועד היום, התובע לא הצליח להשתלב בעבודה קבועה ואין לו יציבות תעסוקתית כלשהי. בנסיבות אלה, לא מצאתי מקום לחרוג בעניינו של התובע מהחזקות המתייחסות לנפגעים צעירים בתחילת דרכם. הדברים מקבלים משנה תוקף לנוכח טיב הפגיעה, שהיא פגיעה אורתופדית הכוללת מספר איברים החיוניים בעבודות הדורשות מאמצים פיזיים.

63. חישוב הפסדי התובע בראש הנזק של גריעה מכושר ההשתכרות הינו כדלקמן: 9,932 ₪ (שכר ממוצע במשק בניכוי מס הכנסה) * 25% (נכות תפקודית) * מקדם היוון 3% עד גיל 67 = **777,285 ₪** (כולל הפסדי פנסיה בשיעור 12.5%).

עזרת הזולת

64. בהתאם לנתונים שהוכחו, התובע נפגע בגיל צעיר, היה בתקופת אי כושר בתקופה ממושכת, עבר ניתוחים וסבל ממספר שברים כך שללא ספק, נדרש בתקופה משמעותית לאחר התאונה לעזרה מוגברת של בני משפחתו. לאור טיב הפגיעות והמגבלות מהן סובל התובע בעקבות התאונה, סביר בעיניי שהוא יזקק לעזרה מסוימת גם בעתיד, לבטח במטלות הדורשות מאמץ גופני.

65. אין מחלוקת שהתובע לא נעזר בעזרה בשכר וקיבל את העזרה לה הוא זקוק מבני משפחתו, אך ההלכה היא, שאם ניזוק זקוק לעזרה שניתנה לו על-ידי קרוב משפחה, אין לראות בכך בלבד, עילה לשלילת הזכות לקבל פיצוי מן המזיק (דוד קציר **פיצויים בשל נזק גוף** 42 (התשנ"ח 1997); ראה גם ע"א 93/73 **שושני נ' קראוז ואח'**, פ"ד כח(1) 277). לכן, השאלה איננה אם התובע קיבל בפועל עזרת צד ג', אלא אם היה זכאי לקבלת עזרה כזאת ואם זו ניתנה לו בין על ידי אדם שאיננו קרוב משפחה ובין על ידי קרוב. התשובה לשאלה האחרונה יכול שתשפיע על שיעורו של הפיצוי. בנסיבות העניין, יש לקבוע, כי אכן התובע היה זקוק לעזרת צד ג', במובן זה שבתקופה הסמוכה לתאונה ובמשך מספר חודשים בה היה התובע מוגבל בשימוש בידיו הוא נזקק לעזרה אינטנסיבית, החורגת מעזרה רגילה של בן משפחה.

66. לעניין שיעורו של הפיצוי, וכמפורט בעניין שושני הנ"ל, יש לקבוע כי יש להעמיד את הסכום על שיעור נאות (שם, 279-280א), ובהעדר נתונים אובייקטיביים, יפסק סכום גלובלי לטובת התובע (ראה ע"א 315/83 **עגור נ' איזנברג ואח'**, פ"ד לט(1) 197, 205, וכן ע"א 663/84 **עטיה נ' עטיה**, פ"ד מד(3) 720, 730) על בסיס הלכה זו, ובהעדר נתונים על הוצאה ממשית ועל היקפה, יש לקבוע את הפיצוי בראש נזק זה, על דרך האומדנה.

באשר לעתיד, מהראיות שהובאו ומהתרשמות ממצבו של התובע, אף שיכול שהתובע נזקק לעזרה מוגבלת בפעולות מסוימות, לא מדובר בעזרה משמעותית, הגם שאפשר שחלק ממתלות הבית קשות יותר עבורו ותהיינה פעולות שיזקק בהן לעזרה.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 17-03-29738 פלוני נ' קרנית- קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים ואח'

67. במכלול נסיבות העניין, בשים לב לתקופת אי הכושר המלא הממושכת, במהלכה התובע נזקק ללא ספק לסיוע אינטנסיבי של בני משפחתו, אני מוצא לנכון להעמיד את עזרת הצד ג' לעבר ולעתידי בגין התאונה על סכום של 40,000 ₪.

הוצאות רפואיות

68. התובע נפגע בתאונת דרכים שהוכרה ע"י המוסד לביטוח לאומי כתאונת עבודה, ולכן בעיקרון מכוסות כל הוצאותיו הרפואיות ע"י המוסד לביטוח לאומי, מכוח הוראות חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) התשנ"ה – 1995, וזאת באמצעות קופת החולים של התובע. יצוין, כי כיסוי זה נרחב מהכיסוי הניתן לנפגע בתאונת דרכים שאינה תאונת עבודה, אשר מכסה מבחינת ההוצאות הרפואיות רק בגדר מה שמצוי בסל הבריאות. על אף האמור לעיל, אין ההוצאות הרפואיות מכוסות במלואן ע"י המלייל וקופת החולים "עד השקל האחרון" ולעיתים ישנם פערים בין ההוצאות בפועל לבין תשלומי השיפוי.

69. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים ולאור מצבו הרפואי של התובע, אני מוצא לפסוק פיצוי על דרך האומדנה סך בשיעור 2,000 ₪, לתקופת העבר והעתיד.

נזק לא ממוני

70. בהתאם לתקנה 2(א) לתקנות הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים (חישוב פיצויים בשל נזק שאינו ממוני), תשל"ו-1976, לשיעור הנכות (הרפואית), ולימי האשפוז, עומד הפיצוי על – 70,101 ₪.

ניכויים

71. מהסכומים שנפסקו יש לנכות את תגמולי המוסד לביטוח לאומי שהתקבלו בגין התאונה בהתאם לחוות הדעת שהגישה הנתבעת, בסך 583,213 ₪.

הערכת הנזקים

72. מתקבלת הערכת הנזקים הבאה:

א.	הפסדי שכר לעבר בתוספת פנסיה -	106,925 ₪
ב.	גריעה מכושר ההשתכרות בתוספת פנסיה -	777,285 ₪
ג.	עזרת הזולת -	40,000 ₪
ד.	הוצאות רפואיות -	2,000 ₪
ה.	נזק לא ממוני -	70,101 ₪
ו.	בניכוי תגמולי מלייל	583,213 ₪ -
סה"כ-		413,098 ₪

סוף דבר

73. דין התביעה להתקבל.

74. הנתבעת תשלם לתובע פיצוי בשיעור 413,098 ₪, בצירוף הוצאות משפט בהתאם לקבלות וכן שכ"ט עו"ד בשיעור 15.21% מהפיצוי.

75. ההודעה לצדדים שלישיים מתקבלת.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 17-03-29738 פלוני נ' קרנית- קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים ואח'

76. אני מחייב את הצדדים השלישיים 1 ו- 2 לשלם לנתבעת, יחד ולחוד, את סכום הפיצויים הכולל שתשלם הנתבעת לתובע (לרבות בגין שכ"ט עו"ד והחזר הוצאות משפט, כמפורט לעיל) וכן בצירוף שכ"ט עו"ד הנתבעת והחזר הוצאות הנתבעת הליך זה, בהתאם לקבלות.
77. הסכומים שנפסקו לעיל ישולמו בתוך 30 יום מהיום, אחרת יישאו הפרשי הצמדה וריבית כדין.
78. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

עותק פסק הדין מותר בפרסום, שעה שהוא אינו כולל פרטים מזהים של התובע.

ניתן היום, כ"א אדר תש"פ, 17 מרץ 2020, בהעדר הצדדים.

דב גוטליב, שופט